

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

ПРОГРАМА ФОРУМУ

16 вересня
2021 року

Київ, Дипломатична академія України імені Геннадія
Удовенка при МЗС України (вул. В. Житомирська, 2)

КИЇВ, ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
16 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

РОЗПОРЯДОК РОБОТИ ФОРУМУ

9.40 Відкриття форуму

10.00–11.40 Пленарна панель 1

11.40–12.00 Перерва

12.00–13.40 Пленарна панель 2

13.40–14.00 Перерва

14.00–16.00 Круглий стіл

16.00–16.20 Перерва

16.20–18.00 Пленарна панель 3

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

ІНСТИТУТ
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
НАН УКРАЇНИ

ВИДАВНИЧИЙ
ДІМ
«БУКРЕК»

ДИПЛОМАТИЧНА
АКАДЕМІЯ
УКРАЇНИ

ЧЕРНІВЕЦЬКА
ОБЛАСНА
РАДА

ПРОГРАМА ФОРУМУ

Відкриття форуму:

Геннадій Надоленко, Надзвичайний і Повноважний Посол, директор Дипломатичної академії України ім. Геннадія Удовенка при МЗС України

Вітальне слово:

Валерій Смолій, директор Інституту історії України НАН України

Антон Дробович, голова Українського інституту національної пам'яті

Михайло Павлюк, заступник голови Чернівецької обласної ради

КИЇВ, ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
16 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

ПЛЕНАРНА ПАНЕЛЬ І.

“ПРОЧИТАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ: ВІЗІЯ ОРЕСТА СУБТЕЛЬНОГО”

Модератор:

Степан Віднянський, Інститут історії України НАН України

Спікери:

Олексій Ясь, Інститут історії України НАН України
“Україна: історія” О. Субтельного як історіографічний феномен

Валентина Піскун, Інститут української археографії та джерелознавства НАН України ім. М. С. Грушевського
Промоція “Історії України” у наукових дискурсах: глобальний і локальний виміри

Ірина Колесник, Інститут історії України НАН України
Орест Субтельний: чому і як змінився «поточний стан української історіографії»?

Григорій Перепелиця, Інститут міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка
Орест Субтельний – науковець і державник

ПЛЕНАРНА ПАНЕЛЬ II.

“УКРАЇНСЬКА ІСТОРІЯ В МЕДІЙНИХ ТА ВІЗУАЛЬНИХ ПРАКТИКАХ”

Модератор:

Юрій Макаров, Національна суспільна телерадіокомпанія України

Спікери:

Ольга Ковалевська, Інститут історії України НАН України
Мистецький проєкт «Герої козацької України» як експериментальний майданчик співпраці історика, реконструктора та мистця

Надя Кельм, арт-директорка незалежного видання Texty.org.ua

Візуальне представлення історичних матеріалів

Олександр Зінченко, Національна суспільна телерадіокомпанія України

Як українці зруйнували Імперію Зла. Рефлексії через 30 років

Віталій Шостя, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Мистецький простір в середовищі політичних змістів

КИЇВ, ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
16 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

ПЛЕНАРНА ПАНЕЛЬ III.

“ЯК РОЗПОВІДАТИ ПРО ІСТОРІЮ УКРАЇНИ У СВІТІ?”

Модератор:

Андрій Войнаровський, Дипломатична академія
України ім. Геннадія Удовенка при МЗС

Спікери:

Сергій Єкельчик, Університет Вікторії (Канада)
Проблеми націєтворення у канадських оглядах української історії

Ірина Матяш, Інститут історії України НАН України
Історичні дослідження як інструмент культурної дипломатії

Алла Атаманенко, Національний університет «Острозька академія»
Історія і політика України в науковому дискурсі вчених діаспори як чинник впливу на зарубіжну наукову та суспільну думку

Кирило Галушко, Інститут історії України НАН України, ініціатива «Історичний лікбез»
Гранд-наративи історії України в контексті інформаційної війни: академічні та публічні практики 2000-х років

Олександра Гайдай, керівниця напрямку «Академічні програми» Українського інституту.
«Як розповідати про історію України у світі: досвід Українського інституту»

КРУГЛИЙ СТІЛ

«“УКРАЇНА: ІСТОРІЯ” ОРЕСТА СУБТЕЛЬНОГО ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ»

Модератор:

Олександр Удод, Інститут історії України НАН України

Проблеми/питання для обговорення/дискусії:

- Чому книга О. Субтельного «Україна: історія» на початку 1990-х років стала де-факто підручником з історії?
- Які еволюційні зміни сталися в змісті історичної освіти за 30 років?
- Чому в Україні досі немає Концепції історичної освіти?
- Якою має бути історична освіта в 12-річній українській школі?
- Як нормалізувати експертизу шкільних підручників з історії?
- Чи треба повернути до закладів вищої освіти історію України як обов'язковий предмет?
- Як підготувати/перепідготувати вчителя історії до роботи за новими програмами і підручниками?
- Як оптимально поєднати історію України та всесвітню історію?
- Наскільки перспективним є інтегрований курс історії (українська і всесвітня)?

КИЇВ, ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
16 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

КРУГЛИЙ СТІЛ

Учасники:

Костянтин Баханов, Бердянський державний педагогічний університет

Вікторія Венгерська, Житомирський державний університет ім. І. Франка

Ігор Гирич, Інститут української археографії та джерелознавства НАН України ім. М. С. Грушевського

Олена Гурська О.К. Державна наукова установа ІМЗО МОН
Василь Деревінський, Київський національний університет будівництва і архітектури

Василь Дудар, Університет Г. Сковороди у Переяславі

Василь Дяків, Заліщицька гімназія

Георгій Касьянов, Інститут історії України НАН України

Марина Кафтан, Команда підтримки реформ МОН

Олександр Комарніцький, Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка

Ірина Костюк, Львівський ОІППО

Станіслав Кульчицький, Інститут історії України НАН України

Ольга Лаврут, Донецький ОІППО

Тетяна Ладиченко, Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова

Віктор Мисан, Рівненський ліцей

Петро Мороз, Інститут педагогіки НАПН

Мар'ян Мудрий, Львівський національний університет ім. І. Франка

Юрій Нікітін, Сумський ОІППО

КРУГЛИЙ СТІЛ

Карен Нікіфоров, Київський університет ім. Б. Грінченка

Олександр Панарін, Київський національний університет ім. Шевченка

Олена Пометун, Інститут педагогіки НАПН

Олександр Потильчак, Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова

Тетяна Ремех, Інститут педагогіки НАПН

Оксана Салата, Київський університет ім. Б. Грінченка

Олександр Самойленко, Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя

Сергій Світленко, Дніпровський національний університет ім. О. Гончара

Дмитро Секиринський, Запорізький ліцей «Перспектива»

Олександр Трухан, Київський університет ім. Б. Грінченка

Федір Турченко, Запорізький національний університет

Віталій Щербак, Київський університет ім. Б. Грінченка

КИЇВ, ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
16 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

УЧАСНИКИ ФОРУМУ

Алла Атаманенко, д.і.н., проф., директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин і національної безпеки та НДЦ «Інститут досліджень імені професора Любомира Винара» Національного університету «Острозька академія», alla_atamanenko@ukr.net

Костянтин Баханов, д.і.н., проф., Бердянський державний педагогічний університет, K_bahanov@i.ua
Вікторія Венгерська, д.і.н., Житомирський державний університет імені Івана Франка

Степан Віднянський, д.і.н., член-кореспондент НАНУ, завідувач відділу історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України Інституту історії України НАНУ, stepanvid@ukr.net

Андрій Войнаровський, к.і.н., завідувач Центру інформаційних ресурсів Дипломатичної академії України ім. Геннадія Удовенка при МЗС, andrej.vojnarovskij@gmail.com

Кирило Галушко, к.і.н., старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, координатор проекту «ЛікБез. Історичний фронт», kigal.nestor@gmail.com

Василь Деревінський, д.і.н., проф., Київський національний університет будівництва та архітектури, dsebirinskiy@gmail.com

Василь Дудар, проф., проректор, Університет ригорія Сковороди в Переяславі, Dudarvasyl2013@gmail.com

Василь Дяків, вчитель, Заліщицька гімназія, переможець «Global Teacher», 2108vgdac@gmail.com

Ігор Гирич, д.і.н., проф., Інститут української археографії та джерелознавства НАН України імені Михайла Грушевського, igor_hyrych@ukr.net

Олена Гурська, к.і.н., ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОНУ, Elkon44@gmail.com

Сергій Єкельчик, професор Університету Вікторії (Канада), президент Канадської асоціації українознавців, serhy@uvic.ca

Олександр Зінченко, історик, журналіст, редактор (сценарист) програм дирекції телебачення Національної суспільної телерадіокомпанії України, azinchenko1977@gmail.com

Георгій Касьянов, д.і.н., проф., Інститут історії України, coffee_cup_2007@hotmail.com

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

ІНСТИТУТ
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
НАН УКРАЇНИ

ВИДАВНИЧИЙ
ДІМ
«БУКРЕК»

ДИПЛОМАТИЧНА
АКАДЕМІЯ
УКРАЇНИ

ЧЕРНІВЕЦЬКА
ОБЛАСНА
РАДА

УЧАСНИКИ ФОРУМУ

Марина Кафтан, експерт, команда підтримки реформ МОНУ, marina.kaftan@gmail.com

Надя Кельм, арт-директорка незалежного видання Texty.org.ua, roman.kulch@gmail.com

Ольга Ковалевська, д.і.н., провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, o_kovalevska2013@ukr.net

Ірина Колесник, д.і.н., проф., провідний науковий співробітник Інституту історії України НАНУ, ikolesnyk2002@gmail.com

Олександр Комарніцький, д.і.н., Кам'янець-Подільський університет імені Івана Огієнка, Kob-1974@ukr.net

Ірина Костюк, методист, Львівський ОІППО, Irko80@jaundex.ua

Станіслав Кульчицький, д.і.н., проф., Інститут історії України НАНУ, s_kul@ukr.net

Ольга Лаврут, д.і.н., методист, Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Lavrut.olga@gmail.com

Тетяна Ладиченко, к.і.н., проф, Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова, ladychenkotetyana@gmail.com

Юрій Макаров, журналіст, письменник, редактор програм телебачення Національної суспільної телерадіокомпанії України, голова комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка

Ірина Матяш, д.і.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, членкиня Національної спілки журналістів України, matio@ukr.net

Віктор Мисан, к.пед.н., вчитель-методист, Рівненський ліцей, Victormysan1957@gmail.com

Петро Мороз, к.і.н., Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, pnoroz@ukr.net

Мар'ян Мудрий, к.і.н., проф., Львівський національний університет імені Івана Франка, m_mudryi@ukr.net

Юрій Нікітін, д.і.н., проф., Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Карен Нікіфоров, аспірант, Київський університет імені Бориса Грінченка, Karen.nikiforov@ukr.net

Олександр Панарін, к.і.н., Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Panarin.oleksandr@gmail.com

КИЇВ, ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
16 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

УКРАЇНА: ІСТОРІЯ

на перехрестях гібридної війни,
культурної дипломатії
та медійного світу

ФОРУМ до 80-річчя з дня народження
Ореста Субтельного

УЧАСНИКИ ФОРУМУ

Григорій Перепелиця, д.політ.н., професор, Інститут міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка, pgrigoriy@ukr.net

Валентина Пискун, д.і.н., завідувач відділу джерелознавства новітньої історії України Інституту української археографії та джерелознавства імені Михайла Грушевського НАН України, baturin@ukr.net

Олена Пометун, д.пед.н., проф., Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Олександр Потильчак, д.і.н., проф., Національний педагогічний університет ім. Михайла Драгоманова, Pot1965@ukr.net

Оксана Салата, д.і.н., проф., Київський університет ім. Бориса Грінченка, o.salata@kubg.edu.ua

Олександр Самойленко, проф., Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя, Ndu1805rector@ukr.net

Сергій Світленко, д.і.н., проф., Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара, svitlenko@gmail.com

Дмитро Секиринський, вчитель-методист, Запорізький ліцей «Перспектива», dsekirinsriy@gmail.com

Тетяна Ремех, к.пед.н., Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, remehatyana@gmail.com

Олександр Трухан, к.і.н., ІППО Київський університет імені Бориса Грінченка, o.trukhan@kubg.edu.ua

Федір Турченко, д.і.н., проф., Запорізький національний університет

Олександр Удод, д.і.н., проф., член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, Інститут історії України НАН України, oudod@ukr.net

Віталій Шостя, український графік-плакатист, проф., член Співки художників України, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, керівник Майстерні графічного дизайну, shostyavitaliy@ukr.net

Віталій Щербак, д.і.н., проф., Київський університет ім. Бориса Грінченка, Shcherbak.vitalii@gmail.com

Олексій Ясь, д.і.н., член-кореспондент НАНУ, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, alexyas@ukr.net